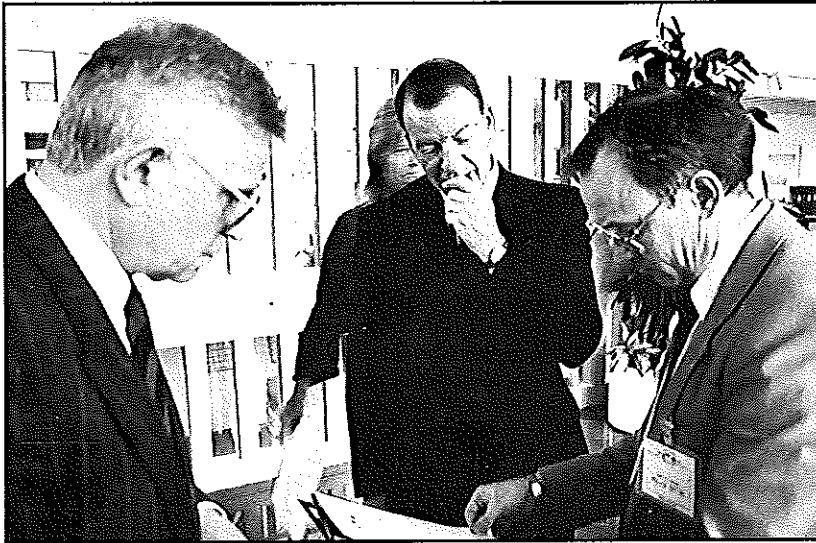

Terminalen

Personaltidning för Volvo Data AB • Nr 3/-87 • Chefredaktör & ansv utg Annika Lundberg • **VOLVO**

En stunds eftertanke...

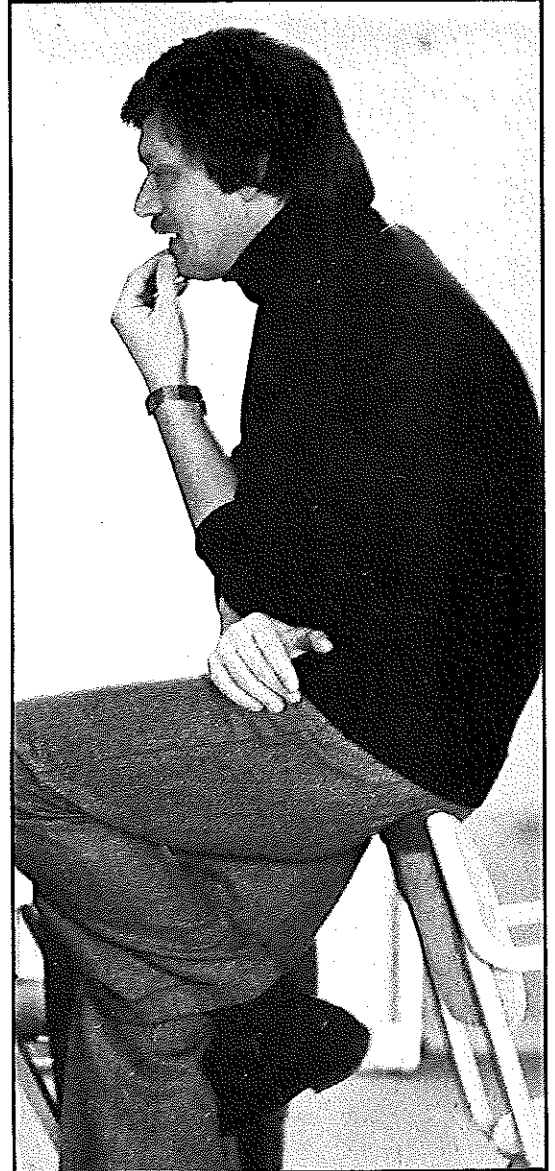

...tycks både koncernchefen Pehr G Gyllenhammar och "radioprästen" Lennart Koskinen ta sig.

- Gyllenhammar när han studerar programmet till Volvo Datas symposium CAD-SPA tillsammans med Karl-Henrik Hübinette och Björn Pettersson, eldsjälarna bakom symposiet som blev en succé.

- Koskinen när han ska till och tala om etik och företagsfilosofi inför Volvo Datas chefer. Annandag Påsk kan du se honom i programmet Ykköskanaava kl 21.30 (TV 1).

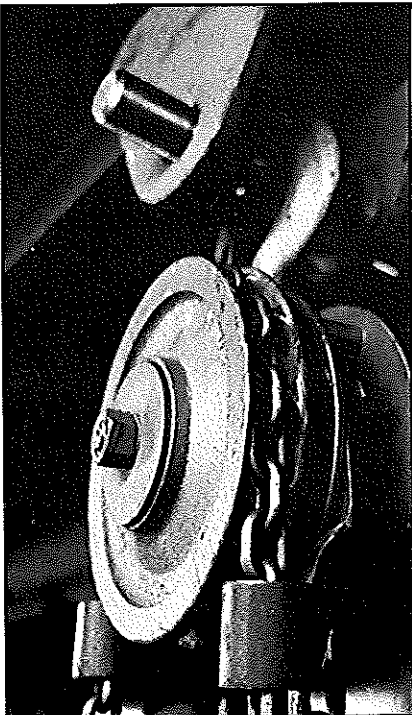
- SIDAN 6-8 respektive SISTA SIDAN -

DA:s hjärta

...fann vi bakom lsket gula skyltar med texten "Tillträde förbjudet för obehöriga". Och där såg det mycket annorlunda ut. På bilden en talja till kompressorerna. Taljan väger mellan 600 och 700 kg.

- SIDAN 4-5 -

Om jämställdhet

... talade Berit Sernbo, ordförande i Volvo Datas jämställdhetskommitté, på ett av "Prata Volvo Data"-seminarierna. Jämställdhet skulle kunna stärka Volvo Datas konkurrenskraft, menade hon. Men vi är långt ifrån där än.

- SIDAN 3 -

KLOTTER- PLANKET

Insändare kan man aldrig få för mycket av. Ta chansen att tycka fritt ur hjärtat. Vill du vara anonym så går det bra. Din identitet kommer endast redaktionen att känna till.
Fatta pennan och bidra till en levande debatt! MEMOID: VD.TERMINAL Adress: avd 2030, HD 3S.

Fler aspiranter

Volvo Data fortsätter med sin aspirantutbildning. I mars gav Volvo Datas styrelse klartecken till att utbildna ytterligare ett 10-tal tekniker under 1987-1988. Projektledare för den nya aspirant-gruppen blir Jan-Eric Ericsson på avd 2120.

COBOL eller inte COBOL? - det är frågan ...

COBOL-insändare 1:

Under många år har det talats om att programmeringsspråket COBOL snart ska dö ut. Att jobba med COBOL är otidsenligt och omodernt. Marknaden vimlar nu för tiden av diverse programmeringsspråk som påstås vara bättre, modernare och effektivare.

Läste i förra numret av Terminalen en artikel om Volvo Data och Nordgruppen. Det hade varit något seminarium där man diskuterade diverse frågor, bl a svårigheten att avveckla COBOL.

Några sidor längre fram i tidningen kunde jag läsa om den nya framtidsprodukten IEF, som enligt förhoppningarna ska revolutionera systemutvecklingsarbetet. IEF är en produkt som ska generera färdig och felfri kod. Och vad genererar då denna framtidsprodukt för kod? Jo, just det: COBOL!

Avveckla genom utveckling?

Och då undrar jag om vi ska avveckla framtidens programspråk? Eller ska vi utveckla ett omodernt språk? Ska vi avveckla genom utveckling eller utveckla genom avveckling?

Det känns skönt att vi har en gemensam strategi i företaget, att alla strävar åt samma håll och att vi vet vad som händer på avdelningarna runt om i företaget. För det gör vi väl?

"ARNE VÄXELSTRÖM"

COBOL-insändare 2:

I senaste utgåvan av Terminalen framförs följande:

• Citat: "...gamla programmeringsspråk som COBOL. Det är bara att inse att avvecklingen av COBOL kommer att ta sin tid, trots alla nya produkter" (se sid 11).

• Se sedan sidan 6. Citat: "IEF = revolution...? Radikala förändringar... Lägg det begreppet på minnet."

COBOL bästa språket?

Nu är det så att IEF genererar COBOL-kod, vilket innebär att IEF-användningen medför COBOL-kodgenerering i stor skala. IEF-leverantören har tydligen funnit att COBOL är bästa språket för detta ändamål.

COBOL har de goda egenskaperna att dels vara användbart i de flesta sammanhang och dessutom vara driftskostnads- mässigt fördelaktigt. Förhoppningen är dock att inte behöva gå in i den IEF-genererade COBOL-koden eftersom detta medför att strukturen störs.

Avveckla eller ...?

Fråga för dagen: Avveckla COBOL eller är COBOL nittioalets språk?

GUNNAR SV

Svar:

Som båda debattörerna påpekar är COBOL ett mycket välbeprövat och maskinmässigt effektivt programmeringsspråk. Det finns idag dessutom många utbildade COBOL-programmerare och avsevärda (närmast enorma) investeringar är gjorda i COBOL-skrivna system.

Någon snabb avveckling av COBOL är därför inte aktuell.

Problemet med COBOL är att det är ett 3:e generationens språk. Det innebär bl a att:

• det är omständigt och går långsamt att skriva/underhålla system i COBOL. Något som vi på Volvo har försökt att avhjälpa med exempelvis programgeneratorn VPG.

• språket ej är integrerat med skärm-

hanterare och databasspråk, vilket innebär att man inte kan skriva system i enbart COBOL, utan dessutom måste kunna använda MFS, DDL osv.

• språket inte är understött av något aktivt data dictionary, vilket bl a märks genom att man får ange samma information (text fältlängder) på flera ställen.

Lösningen på problemen ovan tycks ligga i att använda något nytt språk som dels är globalt, dvs samma språk för processskärmdata-beskrivningar och dels har den trevliga egenskapen att information (typ fältlängder) endast behöver anges en gång.

Eller sett från en annan vinkel, en högre form av språk från vilket fungerande objekt-/ladd-moduler kan göras på olika sätt:

• Ett är att skriva en ny kompilator för det nya språket.

• Ett annat sätt är att översätta det nya språket till ett/ flera existerande språk och utnyttja befintliga kompilatorer.

Den första vägen har valts för ett antal "nya" språk typ E+, RAMIS, FOCUS...

Den andra vägen har valts av leverantören av IEF. För programdelen genererar IEF COBOL-kod (beroende på att COBOL är effektivt ur maskinsynpunkt), för databasdelen har SQL valts och för skärmar MFS. Det bör dock nämnas att man aldrig ser varken FS-, SQL- eller COBOL-kod då man arbetar med IEF.

Syftet med de båda vägarna är alltså det samma. Man ska inte längre koda eller underhålla program i 3:e generations-miljöer typ COBOL.

Vad gäller själva ordet "språk" bör det tilläggas att det inte alltid innebär information i textform, utan att det, som i IEF, lika ofta är en graf, en uppmålad bildskärm eller i framtiden förhoppningsvis naturligt talat språk.

HÅKAN LÖVGREN
Projektledare IEF

Terminalen

Personaltidning för Volvo Data AB.

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Annika Lundberg, tel 66 73 64.

I redaktionen: Anders Östebo (praktikant), tel 66 77 35.

Memoid: VD.TERMINAL Internadress: avd 2030, HD 3S Postadress: Terminalen, Volvo Data AB, 405 08 Göteborg.

Redaktionskommitté: Företaget: Rolf Bäckström, Ingvar Gall. SIP: Håkan Sturedahl. CP: Hans Dahlqvist. Adjungerad: Annika Lundberg. Kontaktkommitté: Eha Norrand avd 2000, Ingvar Gall avd 2030, Bengt-Olof Bengtsson avd 2170, Inger Ehrenholm avd 2220, Douglas Lundqvist avd 2301, Carl Boström avd 2450, Pia Rasmussen avd 2560, Håkan Hermansson avd 2601, Marie Gårdlund avd 2701, Anita Rasmussen avd 2960, Magdalena Dahlsjö avd 8210. Foto: Kåge Björklund, om inget annat anges. Sättning: Redaktionen Apple-Macintosh. Repro och tryck: Tryckeri AB Framåt, Göteborg.

Idel kvinnor...

Idel kvinnor slöt upp när "Prata Volvo Data" tog upp jämställdhet. Tyvärr var antalet män desto färre. En av de mer radikala idéerna kom från Karl-Henrik Hübinette, som spekulerade i om barndaghem på Volvo Data kunde ta bort en del hinder för jämställdhet.

- men ack så få män slöt upp

- Vi är inte jämställda på Volvo Data. Och inte någon annanstans heller. Men det finns goda förutsättningar på Volvo Data, sade Berit Sernbo när hon berättade om Jämställdhetskommittén (JK) på "Prata Volvo Data".

Lyssnade gjorde mängder av kvinnor, VD Karl-Henrik Hübinette, vice VD Göran Kling, Rolf Bäckström i företagsledningen, samt ytterligare 2-3 herrar... Höjderna kom, men var fanns alla andra manliga dataiter? För jämställdhet angår väl inte bara kvinnor?

Att skapa opinion är just nu den viktigaste uppgiften för Volvo Datas jämställdhetskommitté (JK).

- Vi har goda förutsättningar för jämställdhet på Volvo Data, bl a på grund av att andelen kvinnor är större här än inom många andra företag. 35 procent av Volvo Datas anställda är kvinnor. Det ger en bra grund. Men vi har en bit kvar, sade Berit.

- Det är så lätt att säga att vi är jämställda. Vi vill ju gärna att det ska vara så. Men det är

många bilder och myter vi bär inom oss som vi måste göra upp med först.

Exempel på sådana myter var enligt Berit det s k "Florence Nightingale-idéalet" som många kvinnor känner en press att leva upp till, medan många män kanske påverkats av "förebilder" som Napoleon och Tarzan!

Det är många djupt rotade traditionella föreställningar och ideal vi, män som kvinnor, tydligen måste bli medvetna om och göra oss av med innan vi kan nå verklig jämställdhet.

JK:s handlingsprogram för 1987 innehåller mer än att väcka opinion för jämställdhet på Volvo Data. Man planerar flera seminarier, bl a ett enbart för män.

- Tänk om det är så att ni män har det allra besvärligast egentligen, kommenterade Berit.

Det finns också planer på att bygga upp ett nätverk för erfarenhetsutbyte mellan kvinnor, artiklar i personaltidningen Terminalen, vandringsutställning och mycket annat.

- Självklart har JK ett ansvar för jämställdhetsarbetet. Men sitt inte som sparv-

ungar och vänta på att det ska komma jämställdhetsmat i struparna på er! Ni måste också jobba. Gå på oss i JK. Våga lyfta fram saker. Våga ta konflikter då och då, manade Berit Sernbo.

De båda fackförbunden SIF och CF har s k jämställdhetsombud som även sitter med i JK. Marita Martinsson på avd 2170 är ombud för SIF och Ragnhild Westin på avd 2920 är ombud för CF.

Att det är svårt att få folk att ställa upp som jämställdhetsombud är tråkigt, tyckte Håkan Sturedahl, ordförande i Volvo Datas SIF-sektion.

- Vi har ett ombud idag. Det borde vara minst 10. För det är många gånger både tungt och svårt att jobba med jämställdhet. Jämställdhet angår inte heller bara kvinnor. Även vi män behöver ändra vårt beteende, menade Håkan.

Berit Sernbo vågade ändå vara lite optimistisk.

- Jag känner att det finns en vilja till samverkan. Tänk om vi kunde mötas, män och kvinnor. Det skulle utveckla en enorm kreativitet och stärka Volvo Datas konkurrenskraft.

ANNIKA LUNDBERG

Pudersocker ett elände

Hej Terminalen!

Tack för den trevliga semlografin i senaste numret. Vi provade semlor som redaktionen hade värderat högt på Frölunda Torg, men tyvärr måste jag tillstå att bullarna var aningen torra. Kanske hade vi otur, det var ganska sent på eftermiddagen.

Mörka byxor

Vi här i DVF:s källarsprång värderar Nöjds semlor ganska högt. Kulturellt sett är det att föredra Nöjds pärlsockergarnering på locket, vilket gör att semlorna kan ätas även om man har mörka byxor eller kjol. Pudersocker är ett elände i det avseendet.

MAGNE

Overaller på gång

Du som ännu inte fått din julklappsoverall från Volvo Data, hav tålmod. De är på gång. Om ett par veckor väntas de vara här.

Se till att du får nya katalogen

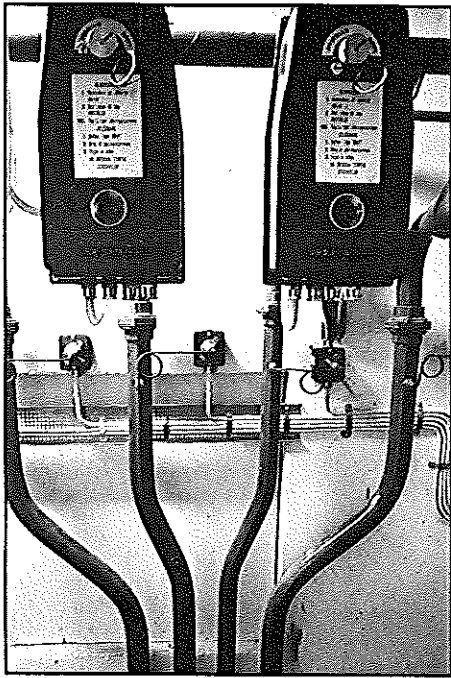
Senaste utgåvan av Volvos Interna Telefonkatalog är från december 1986. Eftersom det sker många förändringar på Volvo blir katalogen ganska snart inaktuell.

Därför är det viktigt att nya utgåvan når ut till alla. Nästa katalog distribueras i slutet av april. Skulle du av någon anledning inte få någon, hör av dig (tel 97710)!

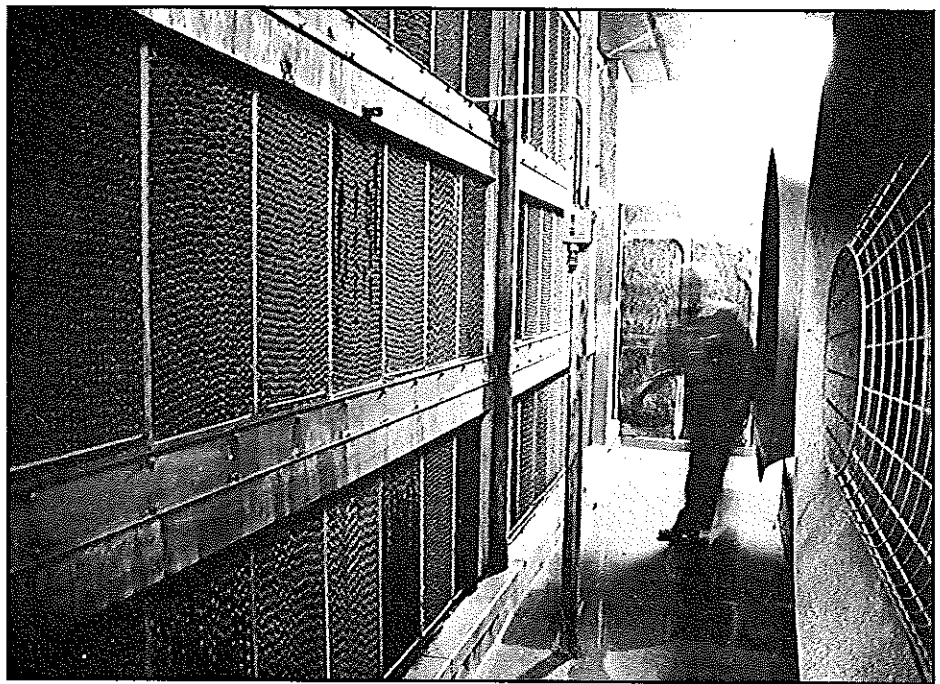
När du gör en katalogändring på blanketten (sid 7 i katalogen) är det viktigt att du bl a uppger ditt gamla telefonnummer.

KATALOG-
REDAKTIONEN
HC BV N, avd 2220

Terminalen 3

P-automater? Nej, några av de många säkerhetsventilerna i brandskyddet.

67 kubikmeter luft per sekund sugas in genom de enorma fläktarna. Det går inte att sugas in mot luftintagen. Som tur är finns kraftiga skyddsgaller.

Bland pumpar, ventiler och filter

Vi kom in bakom dörrarna med de llsket gula skyltarna "Tillträde förbjudet för obehöriga". Vi fann DA:s hjärta, lungor, blodomlopp och nervsystem.

Det dånar, bullrar, fräser, susar och luktar. Det är skumt i vråna och råkallt uppe under taket. Allt fungerar. Ingen människa står och sköter maskin-

erna. Alla ventiler, pumpar, kompressorer och styrsystem sköter sig själva med hjälp av mekanik, elektronik och pneumatik. Men. Allting slits, förr eller senare går något sönder. Det gäller att byta ut det trasiga lagret innan det har skurit ihop.

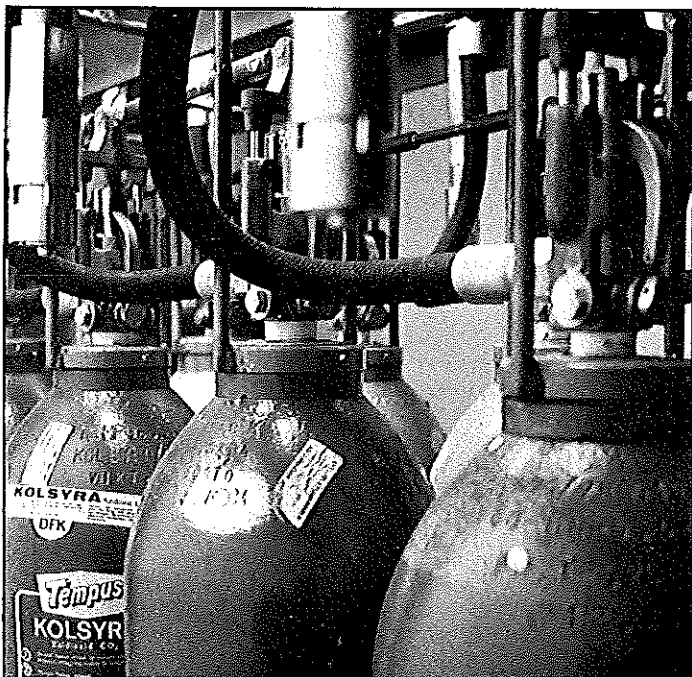
Flera hundra motorer

Rune Klein ägnar största delen av sin

tid åt att göra underhåll, leta fel och reparera anläggningen som består av ett 40-tal pumpar, flera hundra motorer och över 300 ventiler.

För att klara av jobbet ligger alla underhållsrutiner på data. Därför har den gått i 15 år utan några större missöden. Det stora haveriet får bara inte hända.

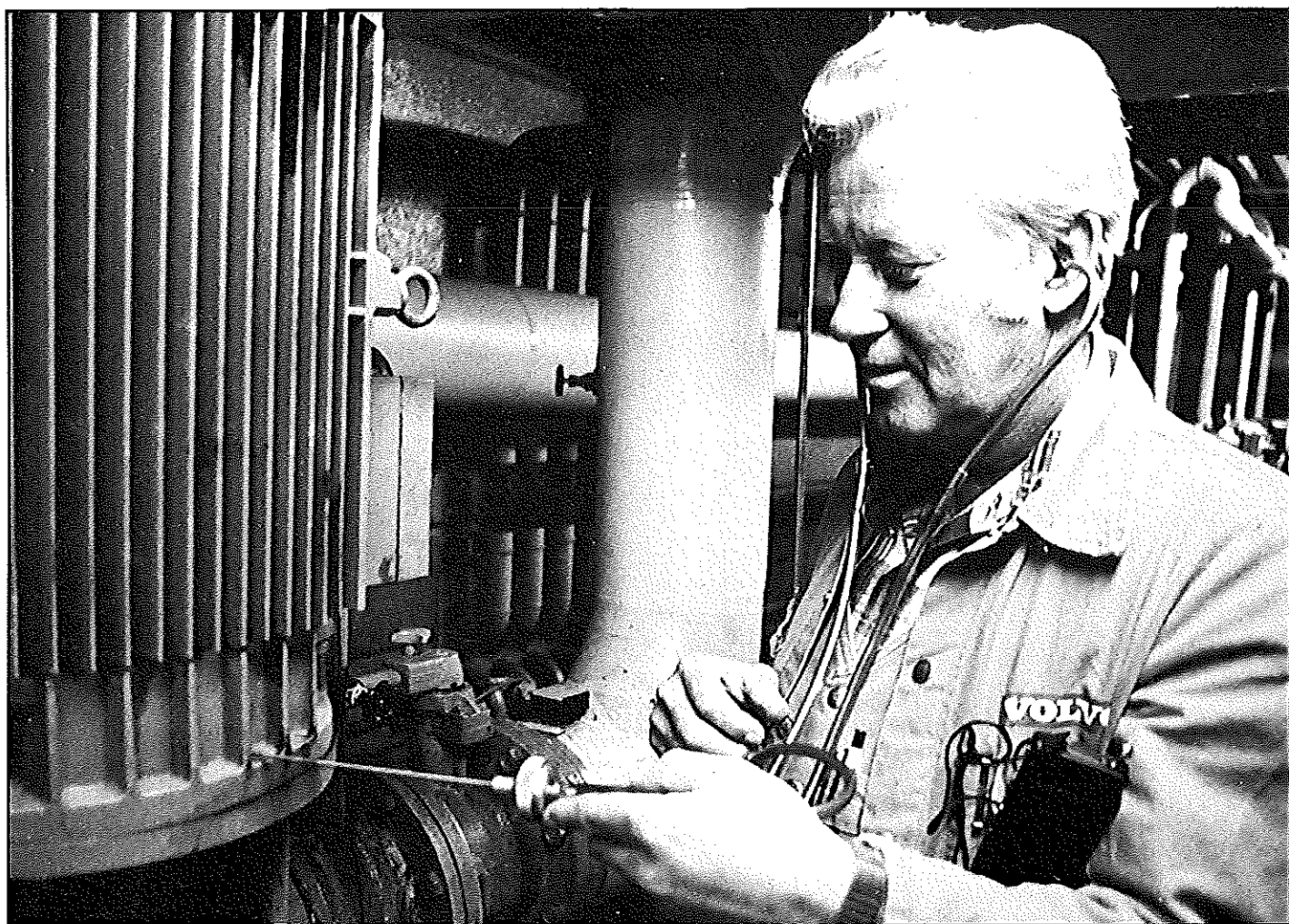
ANDERS ÖSTEBO

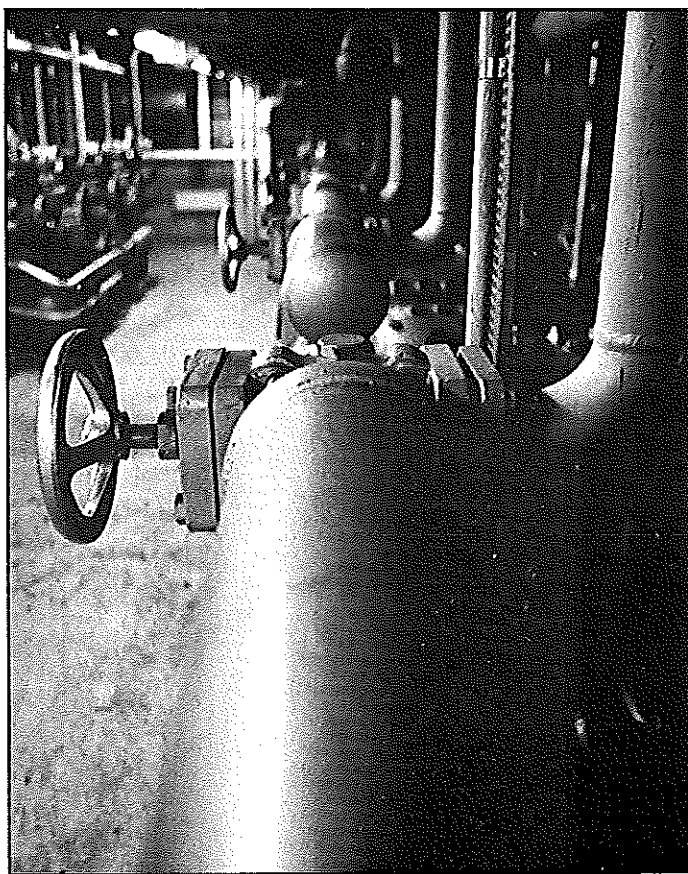
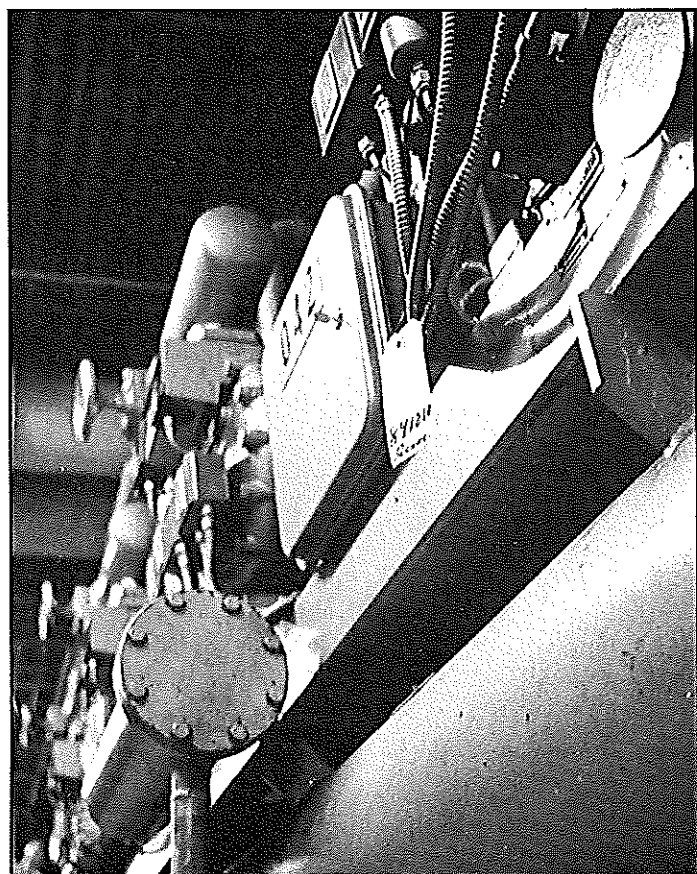
Ständigt på vakt. Gastuberna hänger i sina säkringar redo att lösa ut. Det har hänt några gånger, men då på grund av falskt alarm.

85-90% av alla partiklar i luften filtreras bort, eventuella dofter passerar. Det är bara operationssalarna som har renare luft. De jättelika bfiltrarna byts två gånger per år.

Med hjälp av stetoskopet kan Rune Klein lyssna sig till om ett lager i elmotorn är på väg att ta slut.

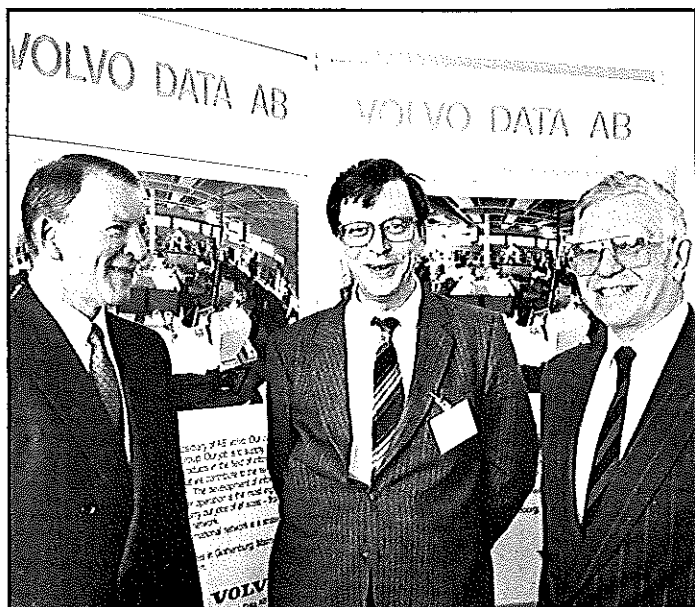

Kompressorerna går dygnet runt och kyler mängder vatten till datorerna. "DA:s hjärta" får inte stanna.

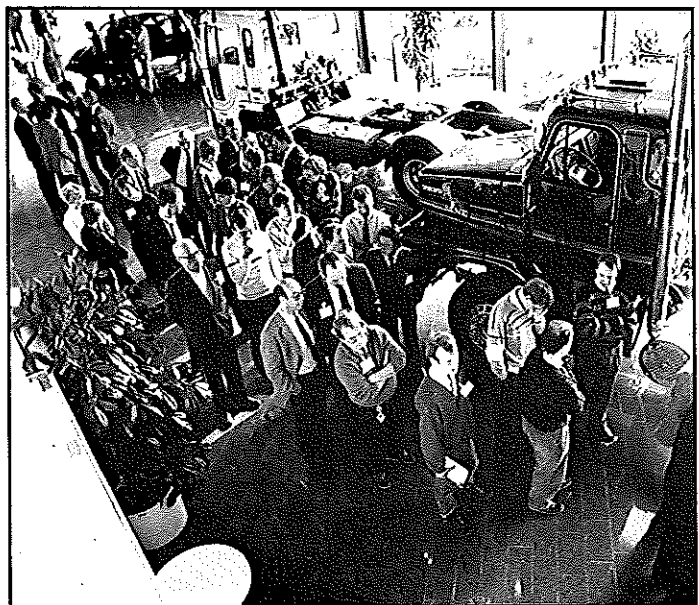
"Ytligt" symposium

En av konferensens förgrundsfigurer, professor Björn Dahlberg från Chalmers, satt och myste när hans och Volvo Datas arbete presenterades.

Tre av huvudpersonerna under konferensen, koncernchefen Pehr G Gyllenhammar, matematikprofessorn Björn Dahlberg och Volvo Datas VD Karl-Henrik Hübnette.

Konferensen samlade oväntat mycket folk. Köerna blev långa i Volvohallen.

blev succé

Volvo Datas och Chalmers representanter överraskade med att presentera banbrytande matematiska upptäckter inom området ytbeskrivningar på konferensen CAD-SPA. Dessutom genomförde de en praktisk demonstration av ett nästan färdigt system där några av dessa idéer införts.

Detta utgjorde höjdpunkten på konferensen och väckte ett enormt intresse bland deltagarna.

160 personer slöt upp till symposiet CAD-SPA som arrangerades i Volvohallen den 25-26 mars med Volvo Data som värd.

CAD-SPA står för Computer Aided Design and Shape Preserving Approximation.

Specialister

Syftet med symposiet var att stämma av den internationella nivån inom både praktisk och teoretisk forskning kring ytbeskrivningar.

Deltagarna bestod av specialister och forskare från industrier och högskolor runt om i världen.

Symposiet inleddes av koncernchefen Pehr G Gyllenhammar som i sitt tal poängterade vikten av att utnyttja resultat från den akademiska forskningen i industrin. Han underströk betydelsen av den forskning som Volvo Data sedan några år bedrivit i samarbete med Chalmers tekniska högskola.

Konferensen fortsatte med föredrag av några av världens främsta matematiker med ytbeskrivningar som specialitet.

En majoritet av föredrags-

hållarna betonade att många teoretiska resultat ännu inte hunnit få återverkningar i industrin men kommer att ha stor betydelse för den tekniska utvecklingen under de närmaste decennierna.

Intergraf

CAD-industrin fick representeras av Dr Dieter Breden från Intergraf i Huntsville, USA. Intergraf anses ha det ur matematisk synpunkt mest avancerade CAD-systemet på marknaden. Ändå finns det många viktiga funktioner som man inte lyckats få med.

Reprentanterna från Intergraf visade därför stort intresse för Volvo Datas system, som var det bästa redovisade exemplet på hur man snabbt kan omsätta aktuell matematisk forskning i ett praktiskt användbart system.

Bra feed-back

Redan strax efter konferensen var avslutad strömmade en mängd feed-back in till arrangörerna. Mycket positiva reaktioner kom både från industrins och den akademiska forskningens representanter. Ett fyrtiotal av deltagarna har dessutom anmält intresse för att arrangemanget upprepas regelbundet med något nytt ämne varje gång.

Nytt Mecca

Så vem vet, Volvo Data kanske blir ett Mecca dit vetenskapsmän världen över vallfärdar varje år för att diskutera det senaste inom industriell forskning med matematisk anknytning.

ERIK ANDERSSON

Jakt efter berömd algoritm gav revolutionerande ytberäkningssystem

När får jag den bästa blandningen av bilar i produktionen på VTV? Hur skall jag lägga ut flyglinjerna för att få den bästa ekonomin? Hur skall motorhuven se ut för att ge minsta möjliga luftmotstånd och samtidigt ha snygga reflexkurvor?

För att lösa sådana här typer av problem, som kallas linjäroptimeringsproblem, krävs en mängd variabler och bivillkor. Det rör sig oftast i storleksordningen flera tusen. Problemen går i allmänhet att lösa med det tar tid, även för den kraftigaste dator.

Med hjälp av Karmakars algoritim löser man problemen oerhört mycket snabbare.

Problemet för många företag är dock att den indienne födde Narendra Karmakars algoritim inte finns till salu.

Stort uppseende

Bell Laboratorierna i USA (där Karmakar är anställd) har väckt stort uppseende i massmedia genom att avstå från att marknadsföra algoritimen i form av ett datorprogram.

New York Times och många andra har beskrivit detta som en stor skandal.

Det sägs att de stora oljebolagen, flygbolagen och telefonbolagen (utom AT&T Bell förstås) förlorar miljardbelopp på att inte kunna lösa sina linjäroptimeringsproblem.

Förlorar miljader

Telefonbolagen behöver algoritmen till att minimera kabeldragningen.

Oljebolagen vill samma sak med sina transporter och pipelines och flygbolagen vill kunna lösa enorma schemalägningsproblem.

3-års projekt

Professor Björn Dahlberg startade 1984 tillsammans med Volvo Data ett projekt för att försöka lösa ett välkänt problem för konstruktörer som arbetar med CAD/CAM-teknik nämligen att få krökta ytor helt jämna. De använde bland annat Karmakars algoritim.

Efter tre års arbete har man nu lyckats få fram ett system som ger perfekta ytor på en kort tid.

Spännande framtid

Inte nog med det, runt hörnet skymtar en helt ny teknik att konstruera bilar.

Nu gör man en modell som sedan testas, i framtiden ställer man ett antal krav på bilen t ex låg bränsleförbrukning, lågt luftmotstånd, låga vibrationer mm sedan räknar datorn hur bilen kommer att se ut.

Det finns nu möjligheter att arbeta på detta sätt men det dröjer ännu några år innan det är dags att sälja systemet.

Utvecklingsmöjligheter

Det svåra är inte själva uträkningarna, utan att omvandla kraven till siffror som passar i programmet. Cirka 70 procent av tiden går åt till att förändra intellektuella krav till siffror.

Utvecklingsmöjligheterna för optimeringsmetoden anses vara mycket stora. Redan nu funderar man ute på Frölunda om man inte skulle kunna använda tekniken till att kunna göra produktionsprognoser för Volvo som sträcker sig flera år framåt i stället för dagens prognoser som sträcker sig bara några månader.

ANDERS ÖSTEBO

(mer om ytbeskrivningar på sidan 8)

Samtliga föredragshållare vid konferensen.

Ny strategi för datorbaserad produktion

För att Volvo ska kunna bevara och stärka sin konkurrenskraft krävs hjälpmedel som förkortar ledtiden för framtagning av beslutsunderlag och höjer kvaliteten. Detta är tillämpligt inte minst inom områden som berör produktutveckling och produktionsprocessen. "Rätt från början" är mottot.

Genom satsningen på datorisering av produktionsapparaten uppstår kravet att lösa ett stort antal problem. En kritisk komponent i många av dessa består av svåra matematiska och beräkningstekniska problem.

Detta gäller inte minst i samband med framtagningen av datorbaserade hjälpmedel för konstruktionssidan. De uppgifter det här gäller är t ex att automatiskt få en detalj konstruerad enligt på förhand givna kriterier eller att simulera beteendet hos en föreslagen konstruktion.

Att lösa dessa problem under verklighetstroga förutsättningar kan leda till utomordentligt svåra intellektuella utmaningar.

Genom såväl den nationella och framför allt den internationella forskningen finns en stor kunskap om de kvalitativa aspekterna på de matematiska problemen. Ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete måste dock till för att förstå de matematiska aspekterna på industriella problem, där ofta många komponenter samverkar.

Det är först under de senaste åren som tillräckligt kraftfulla datorer blivit tillgängliga för beräkningar av realistisk storlek. Detta gör att utvecklingen av beräkningstekniska metoder och mjukvara ännu befinner sig i ett inledande skede. Då industriella problem är sammansatta av många komponenter kräver lösningen ett omfattande utvecklingsarbete för varje specifikt problem.

En naturlig startpunkt för att lösa denna typ av problem är samarbete mellan universitetsforskning och industri. Detta kräver å ena sidan universitetsforskare med god överblick över matematisk metodik samt å andra sidan en industriell samarbetspartner med solid kompetens och insikt i de industriella tillämpningarna.

Ett exempel på ett sådant samarbete är projektet "Datorbaserade Ytbeskrivningar".

Bakgrunden till detta projekt är att trots mycket omfattande satsningar på Computer Aided

Design (CAD) har inget system utvecklat för automatisk generering av ytor med höga krav på form och kvalitet. Detta behov uppstår framför allt inom bilindustrin. För att lösa detta problem har alltsedan 1984 bedrivits ett intensivt samarbete mellan matematiska institutionen, Chalmers Tekniska Högskola och Volvo Data. Av avgörande betydelse för detta projekt har också varit ekonomiskt stöd från STU.

Projektets syfte var att utveckla effektiva algoritmer för att konstruera ytor med höga krav på form och kvalitet. Genom att utveckla nya matematiska metoder har nu avgörande framsteg nåtts. Det nya systemet SLIP (Surface Linear Programming) kan på några få minuter ta fram beskrivningen av t ex en motorhuv. Motsvarande beskrivning med nuvarande manuella metoder tar upp till en månad. SLIP som beräknas vara tillgängligt för kommersiellt bruk under hösten är unikt i världen.

Inom projektets ram har som examensarbete, en implementering av Karmarkars algoritim gjorts. Prestationen ledde till att examensarbetarna, som numera arbetar på Volvo Data, belönades med 1986 års Volvo-stipendium.

Resultaten inom projektet öppnar vägen för flera spännande utvecklingsmöjligheter. Det är t ex möjligt att utveckla systemet till en grafisk editor där man kan modifiera en yta under bibehållande av de önskade kvalitetskraven på ungefär samma sätt som en ordbehandlare modifierar en text. En annan utvecklingsmöjlighet är att utvidga systemet till att göra "optimal design" för olika typer av krav som luftmotstånd, hållfasthet, vikt, ljudnivå och för estetiska krav som reflexer. Systemet kan också utvecklas till att konstruera ett bättre underlag för verktygstillverkning.

Finansiellt centralt stöd för fortsättning av denna för Volvo strategiskt inriktade forskning, är av intresse.

BJÖRN PETTERSSON

SESAM öppnar sig i Frölunda

Vad gör jag nu? Hur skall jag komma ur den här knipan? Skulle man inte kunna göra så här i stället.

Känns funderingarna igen? Alla som har arbetat med ett system ett tag känner väl igen sig.

SESAM-användare har nu haft tillfälle att diskutera med produktansvariga och kundcenter på Frölunda.

Nu är SESAM inne på sista varvet innan det skall ut och annonseras. På Volvo finns det ca 1 200 SESAM-användare och bland alla dem dyker det upp en hel del frågor om systemet. Därför har man ute på Frölunda dragit igång en fråge- och Demoverksamhet. Alla användare har fått en inbjudan till ett antal träffar där man kan ställa frågor till de produktansvariga, få tips av andra SESAM-användare och lära sig ytterligare användningsområden.

Populär

Verksamheten har blivit så populär så att de ansvariga har fått lägga ut sammanlagt fem träffar. Totalt kommer 60-70 personer att delta.

Träffarna är upplagda så att deltagarna kommer med frågor

och synpunkter och sedan delas alla in i grupper allt efter kunskaper och frågor. Under diskussionerna som följer är det ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter och även lärarna lär sig en hel del om hur systemet fungerar.

Sedan har det visat sig att de nyvunna kunskaperna som deltagarna har fått sprida sig bland kollegor ute på avdelningarna som ringar på vattnet.

Ny utrustning

Kurslokalen Strutsen ute i Frölunda har fått en hel del ny utrustning. De har skaffat en sk Barcon som kan visa terminals skärmen på en over-headduk på väggen. Detta gör att det är mycket lättare att undervisa en större grupp.

ANDERS ÖSTEBO

Per-Olof Eklund, Svenska Bil AB:

- Jag arbetar på ekonomiafdelningen på Svenska Bil AB och använder en hel del olika system så därför är det ett smidigt sätt att arbeta via SESAM. Jag kände nog till det mesta av det vi har diskuterat, men en del småtips har jag snappat upp. Det är lagom om det blir en sådan här träff varje år. Då kan de presentera nyheterna som kommer.

Lars-Erik Berg, 2330:

- Jag har använt SESAM under ca ett år och är i stort sett självklard. Nu vill jag se om jag har missat något och samtidigt ta chansen att lära mig något nytt. Systemet fungerar bra men ute på Lindholmen har vi DEC datorer och vi kan inte använda SESAM i dessa. Tänk vad bra om det gick att få in DEC datorerna under SESAM, det skulle underlätta mycket.

Datormiljö-projektet:

Kundanpassning allt viktigare faktor

Driftekonomi och balans styrde tidigare valet av datormiljöer. Nu blir kundanpassningen allt viktigare. Konsekvenserna av detta utreder man i Datormiljö-projektet.

Papperstravarna har en tendens att växa sig höga på Tomas Svenssons skrivbord, där han sitter som projektledare och sliter med Datormiljö-projektet.

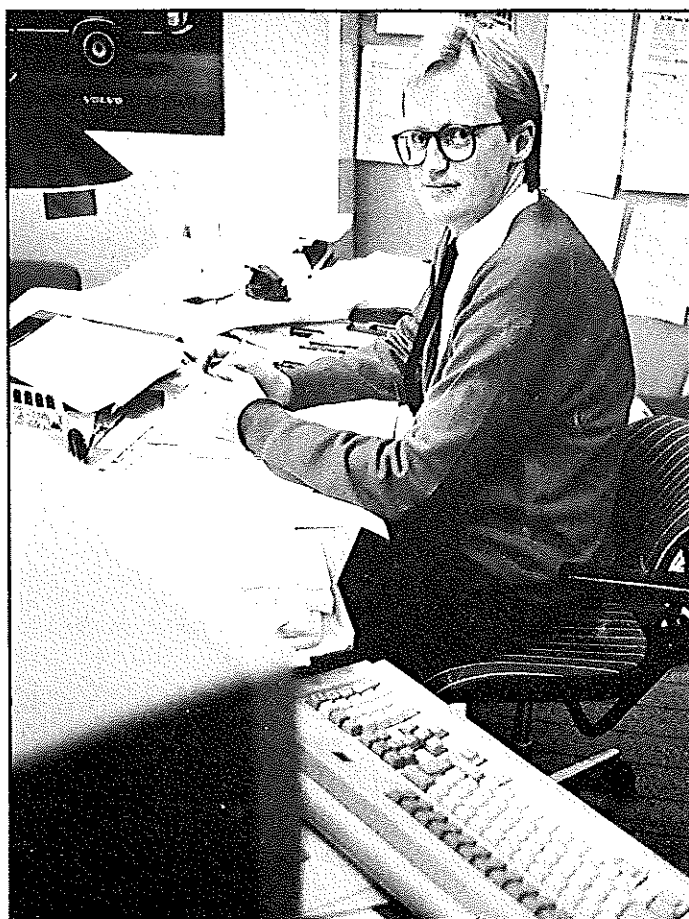
Nu kanske det låter som han sliter alldeles ensam. Så är inte fallet. Idag är cirka 10 personer inblandade från olika enheter.

Vad man undersöker är hur våra kunders driftsmiljö ska kunna förändras till det bättre. Detta efter signaler från Personvagnar, Lastvagnar, Reservdelar och Penta. I och med att verksamheterna förändrats har också kundernas databehandling blivit annorlunda.

Kunderna har olika krav som ibland är svåra att samordna. Detta är ett dilemma för Volvo Data som måste lösas genom att anpassa datormiljöerna efter kundernas behov.

- Vi vill ge en så god service som möjligt och då måste vi kundanpassa våra tjänster mer, säger Tomas Svensson.

- Den datormiljö som användes för fem år sedan passar inte längre. Vi måste separera

Kundanpassningen blir en allt viktigare faktor i valet av datormiljö, menar Tomas Svensson på avd 2510.

de olika kundernas körningar från varandra. Samordning dem emellan är nästan omöjlig, eftersom de utvecklas åt olika håll, har olika verksamheter och behov, samt blir mer och mer självständiga.

God inblick

Under 1986 förde Volvo Data diskussioner med kunderna och i december kom själva projektet igång.

- Man får en god inblick i hur vår maskinkonfiguration ser ut och vilka subsystem och applikationer vi kör, säger Tomas.

- Tidigare har främst driftekonomi och balans styrt datormiljön. Nu ska vi bli mer kundanpassade.

Kunderna vill bli ha bättre kontroll över produktbudgetet. Och Tomas tror att projektet kan föra databehandlingen framåt även tekniskt sett.

- När nu kravanalysen blivit färdig kan vi utreda vilka konsekvenser och kostnader det handlar om. Sedan kommer förändringarna att införas stegvis, säger Tomas.

ANNIKA LUNDBERG

Fest i maj

Om nu någon händelsevis skulle ha missat det, kan vi tala om att Volvo Datas personalfest i år kommer att hållas på Trädgårn. Datum: 23 maj.

Axet till Marknadsstaben

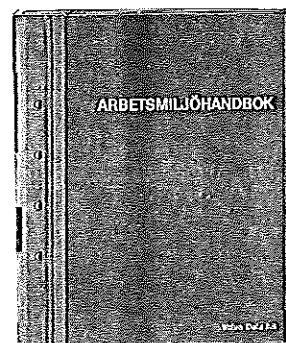
Den 1 april lämnade Lars-Göran Axmalm sin tjänst på avd 2501 och gick över till avd 2020 Marknad. Där kommer han bli ansvarig för faktureringsbudgetprocessen och pris-sättning.

Nyordning på 2560

Avd 2560 har organiserat om sig och är nu indelad i tre grupper:

- Servicebyrå (ansv Margareta Henricson),
- Support (ansv Mats-Olof Jansson),
- SPP Utveckling (ansv Willy Svenningsson).

Pärm om arbetsmiljö klar

Nu är Volvo Datas arbetsmiljöpärm klar. Den innehåller allt från skyddsarbetets organisation till rutiner vid olycksfall och tillbud.

Pärmen finns i varje sekretariat på Volvo Data och även hos alla administratörer och kostnadsställeansvariga.

Skulle du behöva ett exemplar av pärmen kan du ta kontakt med personalavdelningen, som också är tacksam för alla synpunkter på innehållet.

LEIF WALLIN
koncernläkare

Fakta om AIDS och HIV-smitta - det angår dig

Det virus som kan förorsaka sjukdomen AIDS kallas numera HIV (Human Immunodeficiency Virus). Vid infektion angriper detta virus immunsystemet och nervsystemet inklusive hjärnan.

HIV-smitta kan påvisas i blodprov även om den smittade inte har några symptom. Smittsamheten är låg och överföring av HIV-smitta sker framför allt med blod och ovid samlag.

Däremot smittas inte vanlig

icke-sexuell kontakt, inte ens inom ramen för ett normalt samliv mellan barn och vuxna i en familj. Smitta genom mat eller vatten förekommer ej. Därför behövs inga skyddsåtgärder på våra arbetsplatser.

HIV-smittbärare utan symptom kommer i framtiden med stor sannolikhet att finnas på våra arbetsplatser.

Rädsla och oförstånd kan leda till utstöttningsreaktioner riktade mot smittbärare. Men också not riskgrupper såsom homo-

sexuella utan att de är smittbärare.

HIV-smittbärarskap utgör inget arbetshinder och är ej skäl till omplacering.

AIDS är starkt nedsättande på krafterna och AIDS-sjuka kommer inte att förekomma på våra arbetsplatser.

Effekter av okunskap och rädsla måste förebyggas nu genom information och diskussion på alla nivåer.

Säsongen 86/87:

Mellanår för hockey-bockeyn

De senaste säsongerna har vi vant oss vid återkommande toppresultat från Volvo Datas hockey-bockey-lag. Med segrar i exempelvis Volvos Klubbmästerskap i två av de senaste fyra turneringarna. Då kunde man lätt förledas att tro att det skulle vara en baggls att placera sig på pallen i år igen.

Som jag vid tidigare tillfällen skrivit om i Terminalen (Dumpe) så är Klubbmästerskapen den tävling som man som hockey-bockey-spelare på Volvo företrädesvis "går in för", och där har det tyvärr inte gått särskilt bra för vare sig Volvo ADB eller VSOP (Volvo Datas andra representant).

Lyckat seriespel

Om vi däremot tittar på seriespelet i Göteborgskorpen,

så finns det desto fler glädjeämnen. ADB lyckades belägga en hedrande andraplats i div 2 och VSOP slutade överst på tronen i div 4, vilket innebär uppflyttning till div 3. Det är bara att önska lycka till i nästa års serie.

Skidveckor förstör

Under de senaste säsongerna har vi vant oss vid att ställa upp med i det närmaste starkaste laget i de avgörande matcherna. I år har slumpen (eller oturen) tvingat oss att i direkt avgörande matcher ställa upp med kraftigt decimerat manskap. Det är märkligt hur mycket några enstaka skidveckor kan påverka ett helt lag, om man har otur i planeringen.

Inför en av matcherna i Klubbmästerskapet tvingades vi att kontakta 18 spelare för

att få ihop 6 man. Det för fram de flesta korpidrottslags största problem i ljuset. Det är lätt att skaffa spelare till första matchen, men om det gäller att hålla igång ett helt lag under en hel säsong, då blir situationen en helt annan. Det manar till eftertanke. Att driva ett korplag är ingalunda ett enkelt värv.

Splittring

Volvo ADB var från början ett genuint Volvo Data-lag, men sedan början av 80-talet är konstellationen ett geografiskt och organisatoriskt splittrat lag. Detta är i första hand beroende på att dotterbolagen har tagit hem systemutvecklingsverksamheten.

Vi har under året använt ett tjugotal spelare i tränings- och tävlingsspel men tyvärr håller det inte med 6-7

hängivna entusiaster för att man skall kunna starta ett lag.

Mer folk behövs

Vi har ständigt behov av nytt folk och är du intresserad av bollsport på is och kan stå på ett par skridskor så kontakta undertecknad (Memoid VD,UFFEN) för spel i ADB eller tala med Conny Johansson (Memoid VD,Conny) för spel i VSOP.

Oförskämt kul

Skillnaden mellan lagen är att ADB ligger lite högre i seriesystemet och har något hårdare satsning än VSOP. Den stora likheten är att vi har oförskämt kul allihop.

ULF LINNARSSON

Volvo ADB

De kämpade väl och vann, ibland

Det blev en hård och tuff innebandyturnering ute på Stenebygården. Volvo Data representerades av ett lag från 2700. De vann inte, men kämpade väl.

Den 14 mars gick årets innebandyturnering mellan Volvos olika enheter av stapeln. Denna gång representerades Volvo Data av en kombination av 2750 och 2760 som efter en hård kamp vann en uttagning mellan fem lag några veckor tidigare.

Vi spelade båda gångerna på Stenebygården i Tuve. Reglerna är i korthet: 5 utespelare och målvakt som inte får använda klubba, handbollsplan och handbollsmål. Speltiden är 20 minuter utan paus och hörnor skjuts på handbollssvis.

Högt tempo

Lastvagnar, som vann förra året, arrangerade denna gång. Vi lottades att spela första

matchen. Den innehöll ett bra spel från båda sidor och ett högt tempo. Trots underläge med 1-3 lyckades Lars Sundström skjuta in kvitteringsmålet strax innan dommarens pipa ljud.

Överskatta

Vi fick tillfälle att studera våra kommande motståndare, Personvagnar, under en match och de imponerade inte på oss. Därför gick vi in på plan med en viss överskattning av våra chanser.

De hade tydligen maskerat sina kvalitéer väl för vi förlorade med 4-2. Motståndarna hade en "Lillen" Eklundstyp med sällsynt bra spelsinne som det var omöjligt att ta bollen ifrån, samt en vinthund som fick oss backar att känna oss ännu äldre.

Hat-trick

Humöret och kämpaglöden dämpades av denna förlust och vi förlorade även nästa match

med 6-3 trots en ledning med 3-1, stor show och ett äkta hat-trick av vår spjutspets Gösta Wingren. I sista matchen lyckades vi dock resa oss och slå ett lag från HK med 6-4. Matchen innehöll tyvärr en hel del grinigheter vilket resulterade i två matchstraff. Detta kan man dock skylla på trötthet och besvikelse.

Vår grupp vanns av PV som därmed gick till final mot VTV, segrare i grupp B.

Slutsegrare blev VTV.

Den här tävlingen gör vi gärna om, men vi hoppas att andra avdelningar på Volvo Data tar upp kampen till nästa års turnering.

Innebandy är en trevlig motion där vi tillsammans kämpar och har roligt vilket innebär ökad sammanhållning inom och mellan avdelningar. Väl mött nästa år.

BENNY NEVENTORP
2760

Ett svettigt gäng från 2700 som hade roligt när de försvorade Volvo Datas färger på Stenebygården i Tuve.

Lediga platser

2070:

- Trainees till ADB-teknik

Kontakta Janne Ericsson, tel 66 77 31.

2120:

- Ekonom/Administratör

Kontakta Rolf Löfgren, tel 66 70 30.

2130:

- Drifttekniker till outputstöd

Kontakta Bengt Brammesjö, memoid 2130BB, tel 66 77 81.

2160:

- Skiftledare

- Preparatör

Kontakta Conny Blessner, memoid 2160cbl, tel 66 70 40.

2310:

- Utvecklingsinriktad ekonom

Kontakta Ambjörn Envall, memoid 2310AE, tel 66 76 95.

2333:

- Systemerare/Programmerare

Kontakta Roger Jakobsson, tel 66 77 41.

2340:

- Projektledare

- Teknik och Metodansvarig

- Systemerare/Programmerare

Kontakta Lars Nilsson, memoid 2340LN, tel 66 77 65.

2350:

- GRS-kunnig medarbetare

- Medarbetare

Kontakta Glenn Palstam, memoid VD.Glenn, tel 66 75 61 eller Lennart Högborg, memoid VD.2350LH, tel 66 74 86.

2380 (Jönköping):

- Systemutredare/Systemutvecklare

Kontakta Göran Lindkvist, tel 036-19 08 30.

2510:

- IC-tekniker

Kontakta Tomas Svensson, memoid 2510TS, tel 66 77 90.

2980:

- Medarbetare

Kontakta Ann Elmeland-Ygge, tel 66 91 46.

Interna förändringar:

Från	Namn	Till	Datum
2070	Matz Eurenus	2110	87-04-01
2070	Birgitta Elmäng	2120	87-04-11
2070	Birgitta Dahlgren	2120	87-04-01
2120	Jan-Erik Ericsson	2070	87-03-01
2133	Rose Marie Lundgren	2501	87-04-06
2140	Kent-Ove Mellberg	2132	87-04-12

Slutar:

Avd	Namn	Datum
2132	Kenneth Andersson	87-05-22
2160	Lars Lavebäck	87-04
2310	Ebbe Niklasson	87-03-31
2335	Leif Johansson	87-04-30
2920	Stig Knoph	87-04-30

Nya på Volvo Data

Hanne Magnusson, distributör på avd 2130 fr o m 87-04-01.

Annelie Kallanvaara, outputoperatör på avd 2160 fr o m 87-03-09.

Jan Norbäck, ADB-tekniker på avd 2560 fr o m 87-02-28.

Pål Jerkenstam, minidatoroperatör på avd 2140 fr o m 87-05-01.

Anna Åkesson, programmerare/systemerare på avd 8230 fr o m 87-02-01.

Några tankar om det här med löner

Lönerevisionen är på gång. Inför den har Håkan Sturedahl studerat lönestatistiken. Och den visar att vi halkat efter.

Lönerna på Volvo Data har, relativt sett, sjunkit med cirka en procent, jämfört med omvärlden.

Det relativa löneläget för SIF-klubbens medlemmar totalt är 97,26 procent. För Volvo Data 95,92 procent.

Jämför vi män och kvinnor på Volvo Data får männen ett relativt löneläge på

96,44 procent, medan kvinnorna ligger ett par procent lägre: 94, 71 procent!

Utför

Hela Volvo-koncernen relativa löneläge har också sjunkit med cirka en procent i förhållande till omvärlden. Så det går utför... på Volvo. Men för Volvo går det ju bra.

Om man ser på Volvo Datas löner för de kvinnliga medarbetarna så har Växelpersonalen förbättrat sin lön med ungefär en procent, medan 070-familjens

kvinnor ligger på häpnadsväckande cirka 87,6 procent. Skandal, tycker jag! Tydligt har de inte någon löneglidning.

Vi har haft ungefär en procents löneglidning på Volvo Data. Vart dessa pengar tar vägen, kan man undra. Det ska vi reda ut.

HÅKAN STUREDAHL

Lennart Koskinen, präst:

Etik och präster in i företagen

Människor fungerar dåligt på jobbet, blir sjuka och begår till och med självmord när jobbet förändras.

Förr ledde man människor genom att instruera dem, nu skall de ledas genom att chefen informerar dem.

Lennart Koskinen, fd ekonom i stålbranschen, fd universitetslärare i filosofi och teologi och präst skall hålla två seminarier för Volvo Datas chefer men han stöter på motstånd.

- Det är många kyrkputtar som är sura på mig, speciellt här i Göteborg. Är det inte som på 1600-talet är det något som är galet.

Men näringslivet har varit mycket positivt och han tror att prästerna kommer att spela en allt viktigare roll inom företagen i framtiden.

Företagspräst

Lennart Koskinen har en förhoppning om att 10% av prästerna i Sverige skulle kunna engageras i företagens personalvård.

- Vi har fått önskemål om att företagen skulle anställa en företagspräst dit de anställda skulle kunna vända sig med sina personliga frågor. Prästen är den ända yrkesman som har lagstiftad tystnadsplikt.

Religion

Den bleka vårsolen lyser in i en av salarna på Aspenäs kursgård och framme vid alla blädderblock och anteckningstavlor står Lennart Koskinen och talar om etik, moral,

värderingar och människosyn. Hans auditorium är Volvo Datas chefer, ett femtiotal herrar och fyra kvinnor.

- Samhället har förändrats så oerhört snabbt under de senaste åren och företagen är tvungna att hänga med i utvecklingen, säger Lennart Koskinen. Bland annat innebär det att chefernas roll har, och kommer att förändras kraftigt.

- För många innebär så här kraftiga förändringar också att man kan hamna i konfliktsituationer med sina medarbetare och sig själva. Det är oftast då vi kopplas in.

Ofta för sent

När han säger "vi" menar han Kyrkans Arbetslivsinstitut som är ett sammansatt organ som ägs av arbetsmarknadens parter och kyrkan.

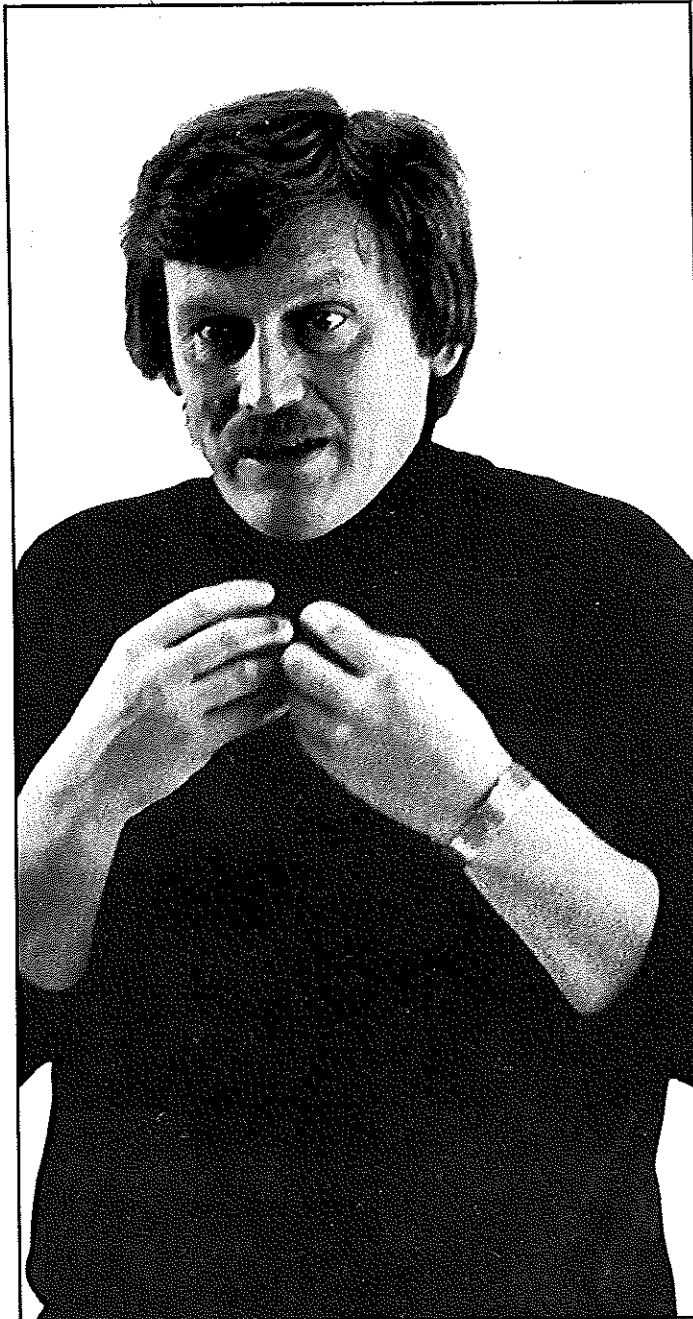
Det händer alltför ofta att institutet kopplas in för sent när något inte fungerar på ett företag.

- Självmord på jobbet är mycket vanligare än vad man kanske tror. Vi får då samtal eller tips från facket eller företagshälsovården.

Företagsfilosofi

Målet med seminarierna är att försöka skapa en ny företagsfilosofi som underlättar den förändring som är på väg.

Man skulle kunna säga att han vill försöka organisera företagets mjukvara på ett vettigt sätt. Lennart Koskinen kommer att ha sammanlagt två seminarier för Volvo

- Jag trivs bättre i företagsvärlden än i kyrkan, säger fd ekonomen, fd universitetsläraren och numera prästen Lennart Koskinen.

Datas chefer.

Arbetsglädje

- Jag vill försöka få deltagarna medvetna om vilken människosyn de har, hur deras chefsroll är och vilken affäretik de har.

- Sedan är målet att få igång en förändringsprocess som leder till att alla anställda får ett ökat välbefinnande, mer arbetsglädje, och att alla gör ett bättre jobb. Med andra ord vill jag förbättra den inre arbetsmiljön.

ANDERS ÖSTEBÖ

Alla Volvo Datas chefer var samlade ute på Aspenäs för att lyssna till etik, värderingar och moral. "Radioprästen" Lennart Koskinen förmedlade sina visdomsord.

NÄSTA NUMMER

Manusstopp: 16 april

Skicka dina tips och artiklar till MEMOID: DUMPEN